Okolnost nezamýšleného výsledku je tedy obsažena již v kvalifikaci činu a proto nelze tuto okolnost opětovně zhodnotiti jako polehčující okolnost. — — — —

Čís. 6192.

Je přivlastněním podle § 183 tr. zák., užil-li starosta spolku, nemaje k tomu zmocnění nebo schválení spolkových orgánů, spolkového jmění k jiným účelům, než kterým sloužilo podle stanov, byť i to učinil v zájmu členů spolku.

Účinná lítost předpokládá v případě § 188, písm. b) tr. zák., že byla ujednána oboustranná závazná dohoda o náhradě celé škody a že pachatel poskytl náhradu ujednaným způsobem v předem určeném čase, po případě v předem určených časových lhůtách.

Pachatel se může dovolávati beztrestnosti pro účinnou lítost jen, splnil-li narovnání ve stanoveném čase. Nemožnost splniti narovnání v určeném čase, pokud se týče v ujednaných splátkách, jde na vrub pachatelův, ať již byla způsobena náhodou, zásahem třetí osoby, nebo zásahem poškozeného samého.

(Rozh. ze dne 3. května 1938, Zm II 60/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9 písm. a) a b) a čís. 11 tr. ř.; napadá jak onu část rozsudku, jež zjišťuje použití svěřených peněz obžalovaným k jinakým účelům, než ke kterým byly určeny, a jeho vědomí protiprávnosti při tomto jednání, tak i druhou část rozsudkovou, odmítající stěžovatelem tvrzenou beztrestnost skutku z důvodu účinné lítosti pro včasné narovnání. Nelze jí přisvědčiti v žádném směru.

Rozsudkem je zjištěno, že jmění úmrtní pokladny zubních techniků se sídlem v B., jejímž starostou byl obžalovaný od doby jejího založení v r. 1925, vykazovalo ke dni 31. prosince 1933 schodek 485.246 Kč, že obžalovaný peněz těch, jimiž disponoval, použil k jinému účelu, než k jakému byly mu svěřeny, a na podkladě zjištěných nesprávností ve vedení zápisů usoudil nalézací soud též na zločinný úmysl obžalovaného, na jeho vědomí o protiprávnosti zjištěné činnosti. — — — —

Zmateční stížnost je na omylu, má-li za to, že rozsudek sestrojuje nový pojem zpronevěry a nahrazuje zákonné pojmy »za sebou zadrží a sobě přivlastní« pojmem novým: »použije k jiným účelům«. Literatura

i judikatura trvale a důsledně rozlišují mezi znakem »zadržení« a »přivlastnění«, z nichž každý již sám ve spojení s ostatními předpoklady zákona dostačuje k náplni skutkové podstaty zločinu; pojem »přivlastnění« vykládá pak v tom smyslu, že »přivlastněním« svěřené věci je každé osobování si quasivlastnických práv k věci oné, tedy jakékoli nakládání s ní, jež pachateli nebylo přikázáno neb aspoň dovoleno osobou k věci oprávněnou. Stěžovatel se vůbec nezodpovídal a ani ze spisů nevysvítá, že byl od zákonných orgánů Úmrtní pokladny zmocněn k tomu, nebo že mu bylo trpěno, aby svěřeného mu jmění používal jinak, než k čemu podle stanov sloužilo, tedy ani v zájmu zubních techniků, kteří tvoří členstvo Úmrtní pokladny.

Je proto pojem »přivlastnění« ve smyslu § 183 tr. z. zjištěným jednáním obžalovaného naplněn. — — — —

Zmateční stížnosti nelze však přisvědčiti, ani pokud napadá druhou část rozsudku, nepřiznávající stěžovateli beztrestnost z důvodu účinné lítosti ve smyslu §§ 187, 188, písm. b) tr. z. Stěžovatel se hájil tím, že ještě před podáním trestního oznámení nahradil celou škodu, pokud se týče že s poškozenou pokladnou uzavřel dohodu, upravující způsob krytí zpronevěřených částek. Rozsudek v tom směru přiznává sice obžalovanému dobrou vůli nahraditi celou škodu jeho jednáním Úmrtní pokladně způsobenou, dospívá však k závěru, že tou formou, jak stěžovatel uhrazení škody nabízel, není nahrazena škoda celá; zjišťuje, že ani výbor (představenstvo) Úmrtní pokladny, ani valná hromada, jež by jedině byla k takovému úkonu příslušná, nepřijali a neschválili nabídku obžalovaného na urovnání zpronevěry, naopak, že z rozhodnutí valné hromady bylo učiněno na něho trestní oznámení, že výbor Svazu gremií a společenstev zubních techniků neměl zde vůbec ani co schvalovati, poněvadž zpronevěra byla spáchána na majetku Úmrtní pokladny a nikoli na majetku Svazu. Rozsudek konečně také zjišťuje, že závazek, který na sebe obžalovaný převzal dohodou, o níž tvrdí, že byla perfektní a pro obě strany závazná, kterou však nalézací soud pokládá pouze za nepřijatou nabídku dohody příslušným správním orgánům Úmrtní pokladny, stěžovatel vůbec nedodržel.

Předpokladem účinné lítosti, podmiňující beztrestnost toho, kdo se zpronevěry dopustil, je v případě normovaném v § 188, písm. b) tr. z.: a) uzavření oboustranně závazné dohody, b) ujednání náhrady o celé škodě a c) dodržení ujednaného způsobu úhrady v předem určeném čase, pokud se týče v časových lhůtách.

Zmateční stížnost, jež se v této své části obrací především proti zjištěním a závěrům nalézacího soudu, že ujednání stěžovatelovo z dubna 1934 se zástupci Úmrtní pokladny, pokud se týče Svazu gremií a společenstev zubních techniků, nelze považovati za konečné, oboustranně závazné narovnání o náhradě škody, nenapadá formálními výtkami vůbec skutkové zjištění prvého soudu, že stěžovatel n e d o d r ž e l

svého závazku v příčině slibovaných splátek po 2.000 Kč, správně po 2.500 Kč, k nimž se počínajíc dnem 1. září 1934 zavázal a které se měly platiti vždy každého dalšího prvního v měsíci, mimo ostatní nabízené náhrady škody, že do dne rozsudku mělo býti na účet těchto splátek zaplaceno 36.000 Kč, správně vzhledem k tomu, že nutno započísti i splátku 1. března 1936, když rozsudek byl vydán dne 4. března 1936, 47.500 Kč, že však stěžovatel splatil za tu dobu jen 31.150 Kč, ač všechno, co vskutku mělo býti zaplaceno do hlavního přelíčení, muselo by činiti 53.699 Kč, správně 62.746 Kč. Stížnost poukazuje sice v této části výtkou neúplnosti na okolnost rozsudkem nezhodnocenou, že, pokud jde o částku 15.246 Kč, představující zbytek škody za zpronevěřené cenné papíry, byla stěžovateli povolena lhůta do 15. června 1934, že však na základě trestního oznámení soukromé účastnice ze dne 9. června 1934 byl dne 12. června 1934 vzat do vazby a tím mu bylo znemožněno z viny soukromé účastnice jednostranně od ujednání ustoupivší, aby závazku svému dostál; tato okolnost je však vzhledem k nedodržení měsíčních splátek po 2.500 Kč pro právní posouzení případu do té míry nerozhodná, že nebylo vůbec třeba, aby se rozsudek touto skutečností blíže obíral, nehledíc ani k tomu, že se stěžovatel ani tímto způsobem nezodpovídal.

Stěžovatel se při doličování výtky hmotněprávní ve smyslu § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. pokouší tvrditi, že právnímu stavu beztrestnosti z důvodu účinné lítosti nemůže býti na újmu, nastala-li pro něho jedině z příčiny na něm zcela nezávislé nemožnost dostáti převzatým závazkům stran uhrazování škody v určitém čase; namítá, že v důsledku jednostranného a svémocného ustoupení soukromé účastnice od dohody též pro ni závazné, totiž tím, že po ujednaném již narovnání přes to učinila na něho trestní oznámení a on byl pak vzat do vyšetřovací vazby, byla mu vzata možnost dostáti slibu v příčině poskytování splátek. Stěžovatel si však zde zřejmě neuvědomuje podstatu instituce pachatelovy beztrestnosti za provedenou zpronevěru pro účinnou lítost, jak ji podle platného práva nutno pojímati.

Předpisy §§ 187, 188 tr. z., stanovící zvláště upravenou výjimku ze zásad jinak v trestním právu platných, nelze vykládati extensivně, než jak připouští jejich znění (srov. rozh. čís. 2738 Sb. n. s.), a veškeré stěžovatelovy úvahy o důsledcích právním řádem prý nezamýšlených, jaké by mohlo způsobiti věrolomně a mravně zavržitelné porušování daného slova poškozeným, když by svým postupem mohl proti dohodnutému narovnání zbaviti zákonný předpis § 188, písm. b) tr. z. jeho účinnosti, nejsou s to, aby vyvrátily jasné zákonné předpoklady účinné lítosti v uvedeném § stanovené, jejichž jedině naprosté dodržení umožňuje pachateli zpronevěry dovolávati se beztrestnosti na podkladě tohoto předpisu. Nemožnost poskytnouti úplnou náhradu, stejně i nemožnost dostáti narovnání též co do určeného času, nebo co do jednotlivých lhůt splátek, postihuje svými následky vždy pachatele zločinu,

zbavuje ho nároku na beztrestnost, podmíněného právě zachováním též těchto podmínek, bez ohledu zda nemožnost tato byla způsobena též náhodou nebo zásahem osoby jiné, třetí, stejně jako samotného poškozeného (srov. rozh. č. 3498, 3691 Sb. n. s.). Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 1688 Sb. n. s., jehož se stížnost dovolává, nepřiléhá na projednávaný případ: řeší pouze otázku nároku na pachatelovu beztrestnost z důvodu učiněného narovnání, při čemž škoda skutečně v dohodnuté lhůtě b y l a nahrazena, ne však účinky, jaké plynou pro pachatele zpronevěry, nedodrží-li platebních lhůt z důvodu pozdějšího jednostranného ustoupení poškozeného od dohody. Stěžovatel v řízení před nalézacím soudem vůbec netvrdil, že jedině vzetí do vazby odňalo mu možnost zachovati lhůty splátek, a nemůže teprve v řízení zrušovacím doplňovati novotami své zodpovídání. Nehledíc k tomu, že stěžovatel byl ve vyšetřovací vazbě jen od 12. června 1934 do 18. června 1934 a že tedy doba ta postihovala by jedině jeho povinnost ke složení částky 15.246 Kč, termínovanou ke dni 15. června 1934, nemohla by ani tato skutečnost, byť i byla přivoděna jako následek zásahu poškozené Úmrtní pokladny, totiž učiněného trestního oznámení, zbaviti ho povinnosti zachovati lhůtu platební, neboť ani uvalená vazba nebránila mu zaříditi přes to vhodné disposice majetkové, aby splnil svůj závazek, o němž tvrdí, že byl po právu. Uplatňovaná námitka je však tím méně účinná, když ze zjištění nalézacího soudu, stížností vůbec nenapadených, je zřejmo, že stěžovatel nesplnil ani tvrzených svých závazků v příčině placení splátek po 2.500 Kč počínajíc dnem 1. září 1934, tedy v době, kdy jeho vyšetřovací vazba již dávno pominula.

Na námitku přednesenou obhájcem stěžovatelovým při roku, že narovnání bylo porušeno samým poškozeným tím, že učinil na obžalovaného trestní oznámení, ačkoli nepodání trestního oznámení tvořilo součást dohody, stačí odvětiti, že stěžovatel by nebyl zbaven dobrodiní beztrestnosti z důvodu účinné lítosti, i když bylo na něho učiněno trestní oznámení, kdyby byl ze své strany dostál povinnosti z dohody pro něho vyplývající. — — —

Čís. 6193.

Niet zákonného ustanovenia, ktoré by nepripúšťalo, aby bol súdom vypočutý svedok, ktorý po upozornení podľa §§ 205, 206 tr. p. najprv prehlásil, že nechce svedčiť, pozdejšie sa však dostavil k hlavnému pojednávaniu a oznámil, že svedčiť chce.

Ide o vopred uvážený úmysel v smysle § 278 tr. zák., keď sa pachateľ dlhšiu dobu pred činom zaoberal myšlienkou na usmrtenie, po rozvahe a v kľude činil prípravy, odstraňoval prekážky a previedol čin premyslene a plánovite.

(Rozh. zo dňa 3. mája 1938, Zm III 88/38.)